

Földrajzi árujelzők a magyar tejszektorban és az FM Eredetvédelmi Programja

Gál Péter

eredetvédelemért felelős helyettes államtitkár

Gyöngyös, 2017. szeptember 6.

Tapasztalati termékek

Az alacsony minőségű termékek kiszorítják a piacról a magas minőségű termékeket

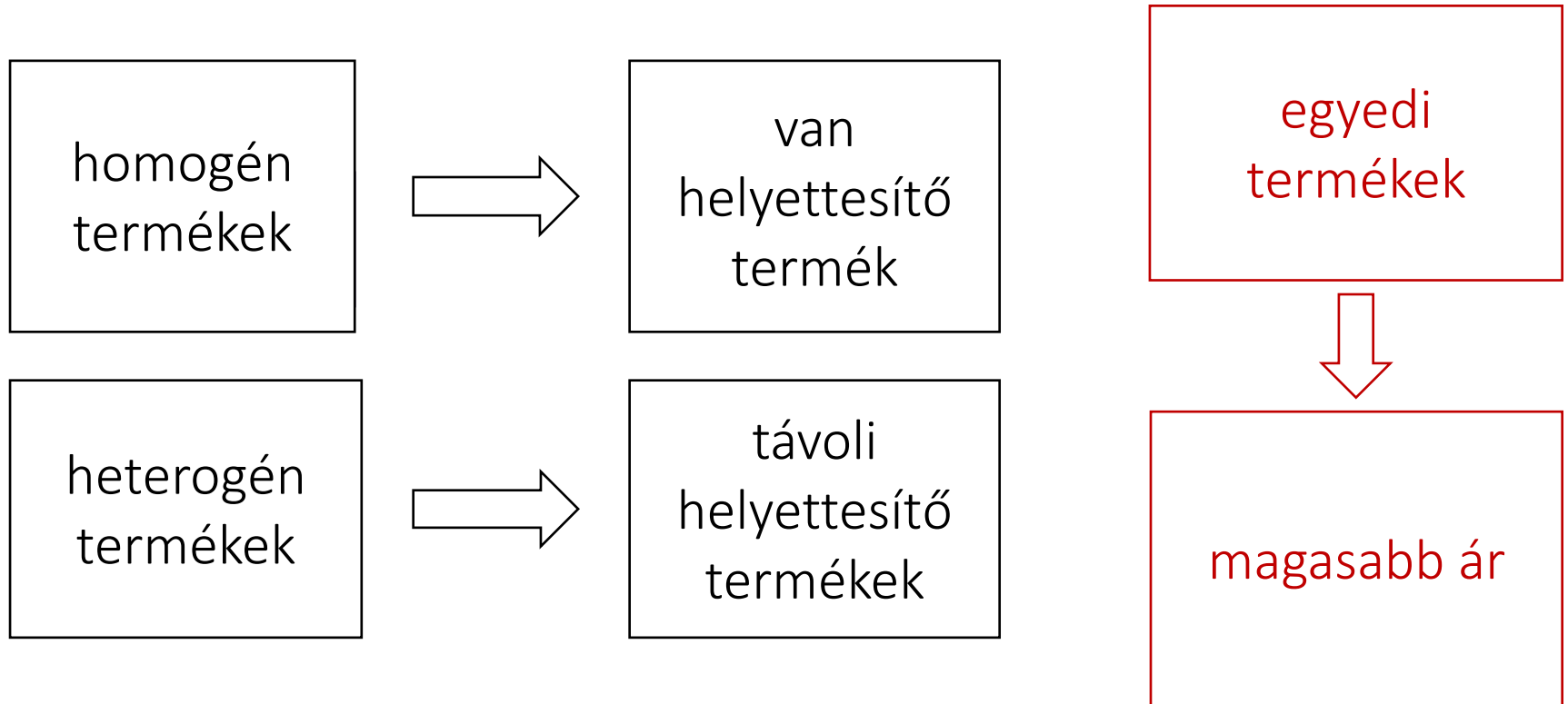
Akerlof, 1970

Az információs aszimmetria feloldása

- bármely tényező, amely segíti a fogyasztót a termékek közötti különbségtételben
- márkák
- földrajzi árujelző
- származási ország
- fajtanév
- stb.

Monopolisztikus verseny

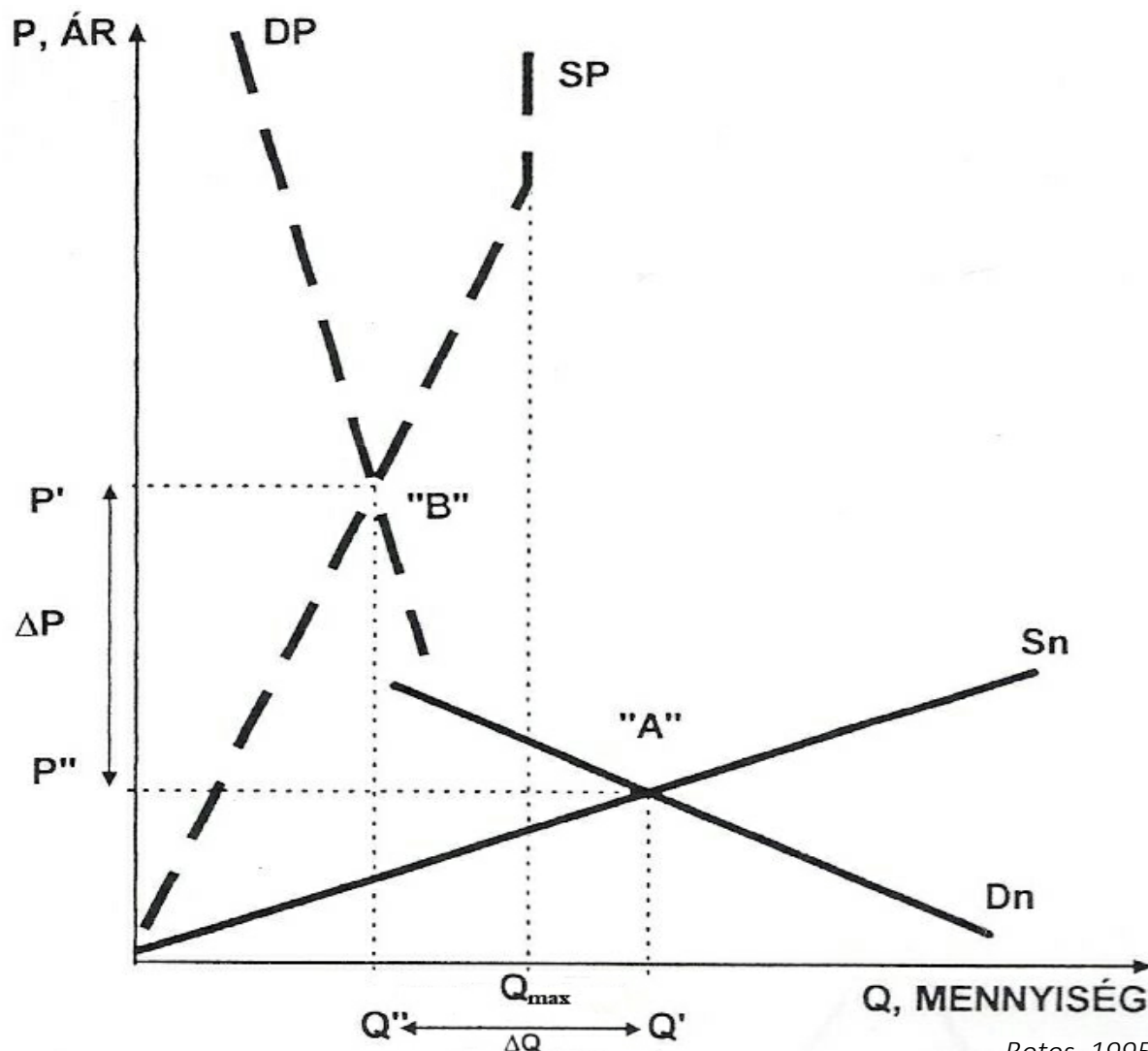

Carlton és Perloff (2003)

Két piac

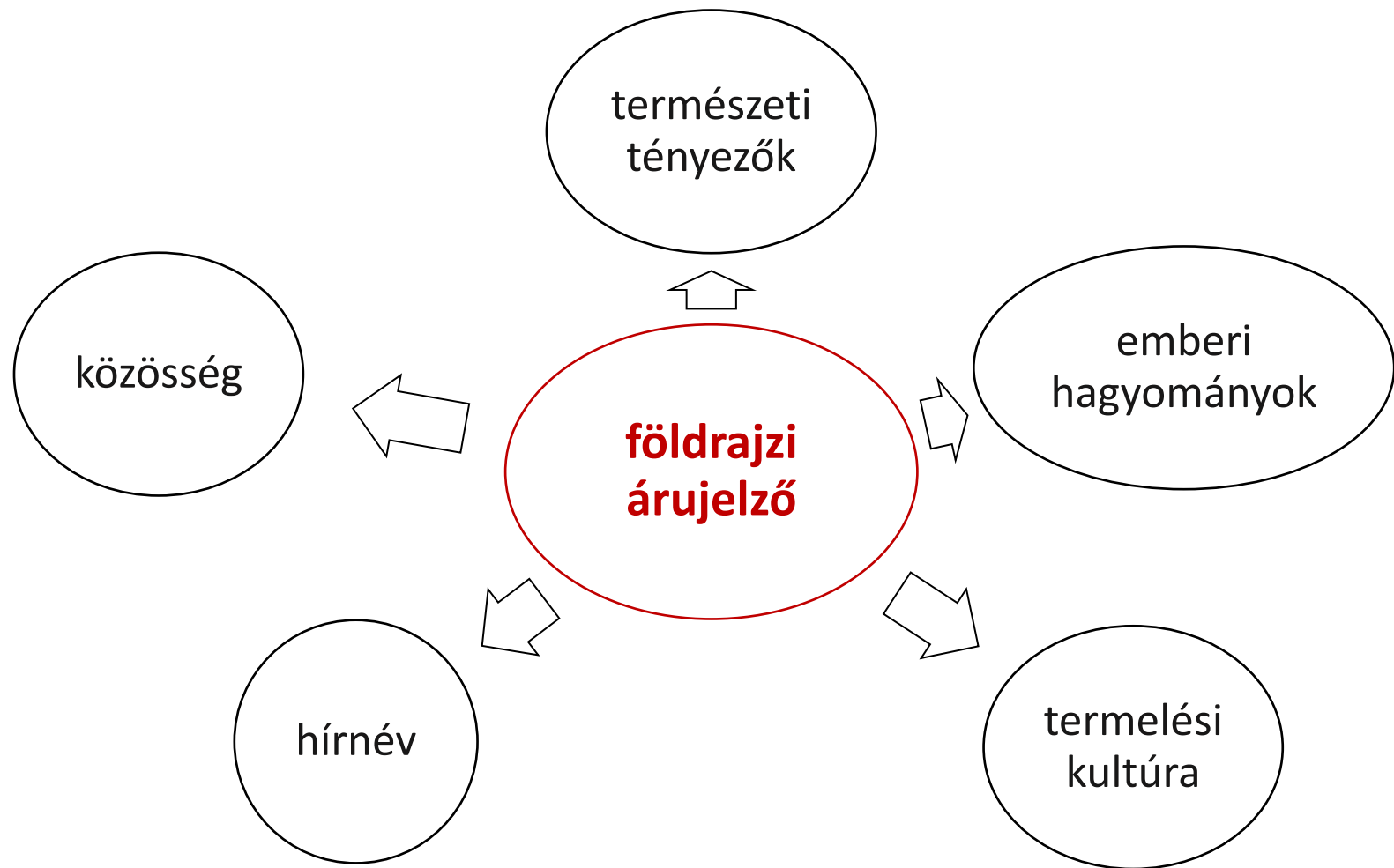
„A” helyzet:
földrajzi jelzés
nélküli termék

„B” helyzet:
földrajzi
árjelzővel
ellátott termék

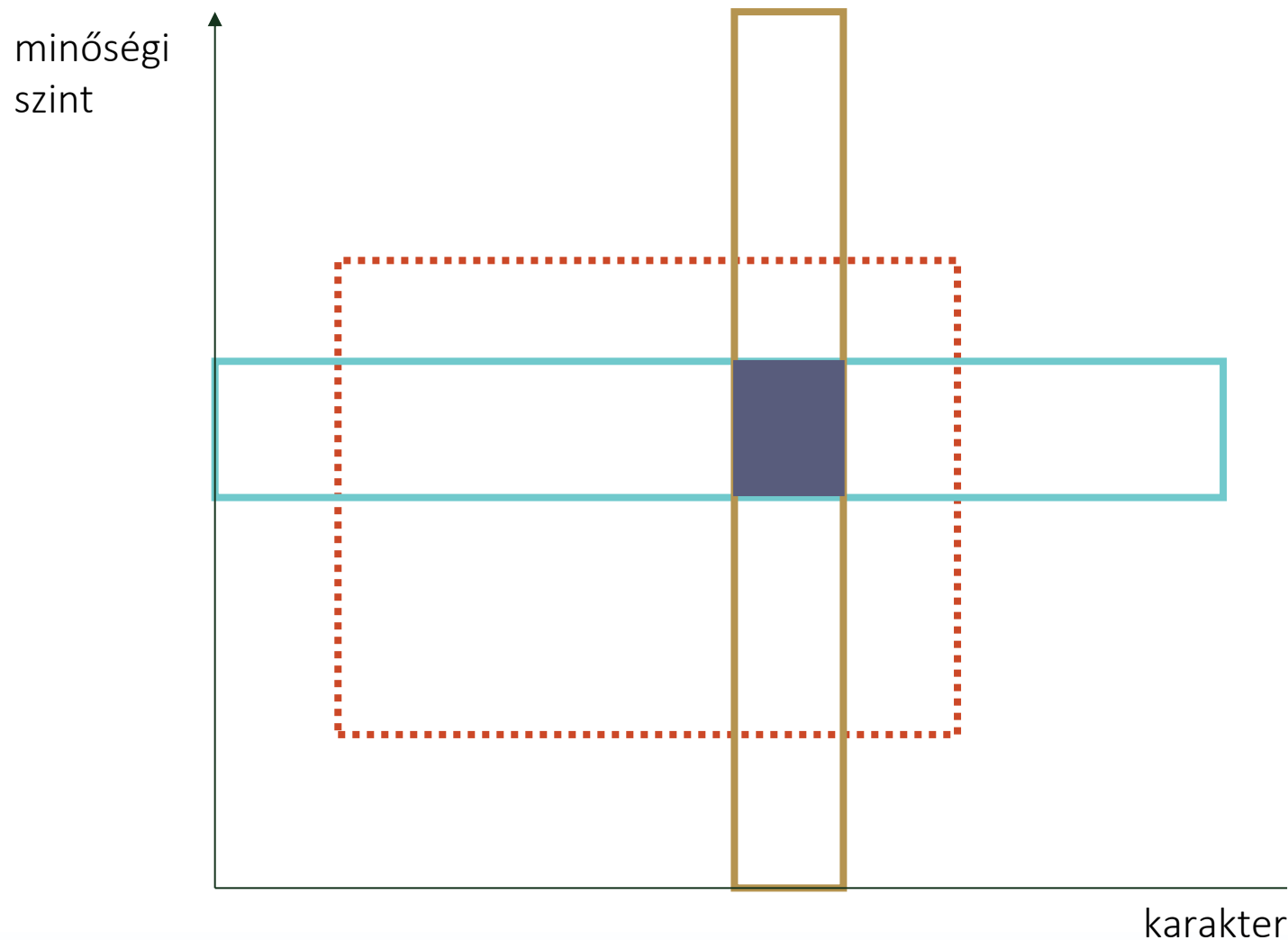

Botos, 1995 (kiegészítve)

Mi az eredetvédelem?

Eredetvédelem és minőség

Reputáció

- földrajzi árujelzők – szellemi tulajdonként immateriális javak
- hitelesség//potyautas jelenség
- eredetvédelmi rendszer, mint klub:
- szolgáltatott jószág = földrajzi árujelző
- klubtagok = árujelzőt viselő bor + termelők
- klubtagok kizárólagos hozzáférése a klub által előállított jószághoz
- földrajzi árujelező reputációja, mint közösségi erőforrás // közlegelők tragédiája

A közlegelők tragédiája

Tehenek száma	Tejhozam	1 tehénnel rendelkező gazda tejhozama	2 tehénnel rendelkező gazda <u>összes</u> tejhozama
10	10 liter/tehén	10 liter	-
11	9 liter/tehén	9 liter	18 liter
12	8 liter/tehén	8 liter	16 liter
13	7 liter/tehén	7 liter	14 liter
14	6 liter/tehén	6 liter	12 liter
15	5 liter/tehén	5 liter	10 liter

A közlegelők tragédiája

- Addig működik optimálisan, amíg minden felhasználó betartja a közös megegyezéssel megállapított szabályokat.
- Azonban egy **szabályokat betartó szereplő számára bármely időpontban nyereségesebb a „dezertálás”,** mint a szabályok betartása.
- A közlegelők példája mutatja, hogy a **közérdek megszegése átmenetileg jövedelmező** a szabálytalankodónak.
- A **közlegelők tragédiájának tanulsága** tehát az, hogy ezen szabályok a **hosszútávú érdeket testesítik meg a rövidtávú érdekekkel szemben.**
- Az önzés mohó algoritmus a teljes populációt a katasztrófa felé sodorhatja.

Földrajzi árujelzők típusai

eredetmegjelölés

- valamely táj, helység, kivételes esetben ország neve,
- olyan termék megjelölésére használatos, amelynek
- különleges minősége, hírneve vagy egyéb jellemzője
- kizárólag vagy lényegében
- az adott földrajzi környezet, az arra jellemző természeti és emberi tényezők következménye

földrajzi jelzés

- valamely táj, helység, kivételes esetben ország neve,
- olyan termék megjelölésére használatos, amelynek
- különleges minősége, hírneve vagy egyéb jellemzője
- lényegileg
- ennek a földrajzi származásnak tulajdonítható

Földrajzi árujelzők vs. védjegyek

- kollektív jogosultság
- szigorú helyhez kötöttség
- nem forgalomképesek

Uniós eredetvédelmi rendszerek

mezőgazdasági termékek és élelmiszerek	borászati termékek	szeszésitalok	ízesített borászati termékek
1151/2012/EU rendelet	1308/2013/EU rendelet	110/2008/EK rendelet	251/2014/EU rendelet
OEM, OFJ	OEM, OFJ	kizárólag OFJ	kizárólag OFJ
Hagyományos Különleges Termék (HKT)		Nemzeti oltalom iránti kérelem a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalához	Jelenleg nincs uniós oltalommal bíró termék Magyarországon

Védett földrajzi árujelzők

Borászati termékek

Badacsony

Balaton

Balatonboglár

Balaton-felvidék

Balatonfüred-Csopak

Balatonmelléki

Bükk

Csongrád

Debrői Hárslevelű

Duna

Dunántúl

Duna-Tisza közí

Eger

Etyek-Buda

Felső-Magyarország

Hajós-Baja

Izsáki Arany Sárfehér

Káli

Kunság

Mátra

Monor

Mór

Nagy-Somló

Neszmély

Pannon

Pannonhalma

Pécs

Soltvadkerti Ezerjó*

Somlói

Sopron

Szekszárd

Tihany

Tokaj

Tolna

Villány

Zala

Zemplén

Védett földrajzi árujelzők

Mezőgazdasági termékek és élelmiszerek

Alföldi kamillavirágzat
Hajdúsági torma
Kalocsai fűszerpaprika-
őrlemény
Makói vöröshagyma,
Makói hagyma
Szegedi fűszerpaprika-
őrlemény/Szegedi
paprika
Szegedi szalámi/Szegedi
téliszalámi
Budapesti téliszalámi

Csabai kolbász/Csabai
vastagkolbász
Gönci kajsziparack
Gyulai kolbász/Gyulai
pároskolbász
Magyar szürkemarha
hús
Szentesi paprika
Szőregi rózsatő
Makói
Petrezselyemgyökér*
Győr-Moson-Sopron
megyei csemegesajt*
Szeszes italok
Pálinka

Törkölypálinka
Békési Szilvapálinka
Gönci Barackpálinka
Kecskeméti
Barackpálinka
Szabolcsi Almapálinka
Szatmári Szilvapálinka
Újfehértói meggypálinka
Göcseji körtepálinka*
Pannonhalmi
törkölypálinka*
Nagykunsági
Szilvapálinka*
Nagykunsági
Birspálinka*

Az Eredetvédelmi Program célja

Az oltalom alatt álló
földrajzi árujelzők
számának növelése

A már oltalom alatt álló
földrajzi árujelzőkben
rejlő lehetőségek jobb
kihasználása

Több földrajzi árujelző

Kanonizált
büszkeségeink

- Hungarikum
- HÍR

Eddig látókörbe
nem került
oltalomképes
nevek

Az eredetvédelmi program földrajzi árujelző jelöltjei

Nemzeti jóváhagyási eljárás alatt álló, illetve az
Eredetvédelmi Munkacsoport által tárgyalt ügyek

1.	Makói petrezselyemgyökér	Uniós eljárás zajlik
2.	Pannonhalmi törkölypálinka	Uniós eljárás zajlik
3.	Nagykunsági Szilvapálinka	Uniós eljárás zajlik
4.	Nagykunsági Birspálinka	Uniós eljárás zajlik
5.	Győr-Moson-Sopron megyei csemege sajt	Uniós eljárás zajlik

Az eredetvédelmi program földrajzi árujelző jelöltjei

Nemzeti jóváhagyási eljárás alatt álló, illetve az
Eredetvédelmi Munkacsoport által tárgyalt ügyek

6.	Újfehértói meggy	Nemzeti eljárás zajlik
7.	Vasi vadkörte pálinka	Nemzeti eljárás zajlik
8.	Szomolyai rövidszárú feketecseresznye	Nemzeti eljárás zajlik
9.	Csopak/Csopaki	Nemzeti eljárás zajlik
10.	Budaörsi őszibarack	Nemzeti eljárás zajlik
11.	Nagykun rizs	Nemzeti eljárás zajlik
12.	Nagykörűi ropogós cseresznye	Nemzeti eljárás zajlik
13.	Jászsági szarvasgomba	Nemzeti eljárás zajlik
14.	Kevi kolbász	Nemzeti eljárás zajlik

Az eredetvédelmi program földrajzi árujelző jelöltjei

Nemzeti jóváhagyási eljárás alatt álló, illetve az
Eredetvédelmi Munkacsoport által tárgyalt ügyek

15.	Őrségi tökmagolaj	Az Eredetvédelmi munkacsoport tárgyalta
16.	Derecske alma	Az Eredetvédelmi munkacsoport tárgyalta
17.	Tuzséri alma	Az Eredetvédelmi munkacsoport tárgyalta
18.	Nagykörűi cseresznyepálinka	Az Eredetvédelmi munkacsoport tárgyalta
19.	Akasztói sziki ponty	Az Eredetvédelmi munkacsoport tárgyalta
20.	Szilvásváradi sebes pisztráng	Az Eredetvédelmi munkacsoport tárgyalta
21.	Balatoni hal	Az Eredetvédelmi munkacsoport tárgyalta
22.	Fertőd vidéki sárgarépa	Az Eredetvédelmi munkacsoport tárgyalta
23.	Hegykői petrezselyemgyökér	Az Eredetvédelmi munkacsoport tárgyalta

Az eredetvédelmi program földrajzi árujelző jelöltjei

24.	Békéscsabai cigánka	Jól haladó ügy
25.	Hadházi savanyúkáposzta	Jól haladó ügy
26.	Hajdú liszt	Jól haladó ügy
27.	Keceli meggy	Jól haladó ügy
28.	Kecskeméti kajszi	Jól haladó ügy
29.	Magyartarka szarvasmarha hús	Jól haladó ügy
30.	Mád (és a Tokaji borvidék települései)	Jól haladó ügy
31.	Medgyesegyházi dinnye	Jól haladó ügy
32.	Homokhátsági őszibarack pálinka	Jól haladó ügy

Az eredetvédelmi program földrajzi árujelző jelöltjei

33.	Kiskunsági mangalica kolbász	A munka folytatásához alapvető kérdések FM-en belüli eldöntése szükséges
34.	Magyar mangalica hús	A munka folytatásához alapvető kérdések FM-en belüli eldöntése szükséges

Az eredetvédelmi program földrajzi árujelző jelöltjei

35.	Baráthegyi kecskesajt	A leendő benyújtó alapvető kérdések eldöntésében több időt igényel
36.	Csatárpusztai bikakolbász	A leendő benyújtó alapvető kérdések eldöntésében több időt igényel
37.	Keleméri bárányhús	A leendő benyújtó alapvető kérdések eldöntésében több időt igényel
38.	Magyar akácméz	A leendő benyújtó alapvető kérdések eldöntésében több időt igényel
39.	Nagyrédei natúr kecskesajt	A leendő benyújtó alapvető kérdések eldöntésében több időt igényel
40.	Sárréti kökénypálinka	A leendő benyújtó alapvető kérdések eldöntésében több időt igényel
41.	Borecet Tokaji borból	A leendő benyújtó alapvető kérdések eldöntésében több időt igényel

Az eredetvédelmi program földrajzi árujelző jelöltjei

42.	Badacsonyi kéknyelű törkölypálinka	Kapcsolatfelvétel szakaszában lévő ügy
43.	Nógrádi borzag pálinka	Kapcsolatfelvétel szakaszában lévő ügy
44.	Somogyi dió	Kapcsolatfelvétel szakaszában lévő ügy
45.	Szatymazi őszibarack	Kapcsolatfelvétel szakaszában lévő ügy
46.	Szekszárdi törkölypálinka	Kapcsolatfelvétel szakaszában lévő ügy
47.	Szomolyai cseresznyepálinka	Kapcsolatfelvétel szakaszában lévő ügy
48.	Trizsi fehér mák	Kapcsolatfelvétel szakaszában lévő ügy

Az eredetvédelmi program földrajzi árujelző jelöltjei (sajtok)

1.	Győr-Moson-Sopron megyei csemege sajt	Unió eljárás zajlik
2.	Baráthegyi kecskesajt	A leendő benyújtó alapvető kérdések eldöntésében több időt igényel
3.	Nagyrédei natúr kecskesajt	A leendő benyújtó alapvető kérdések eldöntésében több időt igényel
4.	Kunsági trappista sajt	Komoly problémákat felvető ügy

Győr-Moson-Sopron megyei csemegeajt

- A Tradicionális Magyar Sajtok Egyesülete 2016. júniusában elkészítette a Termékleírást
- Oltalom alatt álló földrajzi jelzés (OFJ) bejegyzés iránti kérelmét a Földművelésügyi Minisztérium 2017. márciusában továbbította a Bizottság részére

Rögös túró

- Jelenleg hagyományos különleges termékként¹ való elismerése iránti kérelem elbírálásának uniós szakasza folyamatban van
- Az átdolgozott termékleírást az Földművelésügyi Minisztérium 2017. januárjában küldte meg a Bizottság részére

¹A Hagyományos, Különleges Termék (HKT): olyan termék uniós elismerése, amely az adott termékre jellemző hagyományos előállítási, vagy feldolgozási módszerrel, vagy hagyományos összetétellel készül

A Hagyományok-Ízek-Régiók (HÍR) védjegy program - a földrajzi árujelzők előiskolája

A következő előállítók nyerték el eddig sajtjaikkal a HÍR védjegy használati jogát:

Gulyás Mihályné	Gulyás gomolya
Győr-Moson-Sopron Megyei Önkormányzat Általános Művelődési Központja	Lajta sajt , Moson megyei (Ilmici) csemege-sajt, Pálpusztai sajt, Óvári sajt, Tea sajt
Tebike Kft	Lajta sajt ,Moson megyei (Ilmici) csemege-sajt, Pálpusztai sajt
Maszlik Zoltán	Palóc tehéngomolya
Szimbiózis Alapítvány	Baráthegyi kecskesajt
Sánta Judit	Natúr kecskesajt
Tóth Péter	Füzes gömölye, Füstölt parenyica

Az Európai Unió tagállamainak sajtos földrajzi árujelzői

Ország	OEM	OFJ
Ausztria	6	
Belgium	1	
Csehország		3
Dánia		2
Egyesült Királyság	10	6
Franciaország	45	9
Görögország	21	
Hollandia	4	3
Írország	1	
Lengyelország	3	2
Litvánia		2
Németország	6	3
Olaszország	49	2
Portugália	11	1
Románia	1	
Szlovákia		8
Szlovénia	4	
Spanyolország	26	2
Svédország		1

A földrajzi árujelzők egyéb hasznai

- promóció:
 - 1308/2013/EU (bor)
 - 1144/2014/EU
 - VP 3.2.1
- működtetés: VP 3.1.1
- földforgalmi törvény: elővásárlás és előhaszonbérlet
- Hungarikum

Mit adhat az eredetvédelem?

- magasabb termelői jövedelem
- hozzáadott érték növelése
- a hozzáadott érték helyben marad
- közösségalkítás
- közösségi marketing alapja
- termelési kultúra, hagyományok ápolása

Köszönöm a figyelmet!

eredetvedelmifo@fm.gov.hu

met@fm.gov.hu

bet@fm.gov.hu

